

Międzynarodowa konferencja naukowa:

Zwierzęta i ich ludzie. Zmierzch antropocentrycznego paradygmatu?

12-14 marca 2014

Warszawa

Organizatorem konferencji jest

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

Konferencja finansowana w ramach grantu przyznanego przez:

Narodowe Centrum Nauki

Partnerami konferencji są:

Ośrodek Kultury Francuskiej i Studiów Frankofońskich Uniwersytetu Warszawskiego

Wydział Artes Liberales Uniwersytetu Warszawskiego

Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku

Minding Animals International

Patroni:

Animals and Society Institute

Institute for Critical Animal Studies

Konferencja będzie się odbywać jednocześnie w dwóch salach:

Sala konferencyjna w Ośrodku Kultury Francuskiej UW: ul. Dobra 55

Sala konferencyjna w Kolegium Artes Liberales: ul. Dobra 72

W ostatnich latach coraz bardziej widoczne staje się zainteresowanie różnymi kontekstami oddziaływania animal studies w kulturze współczesnej. Konferencja „Zwierzęta i ich ludzie” wychodzi naprzeciw uwidaczniającej się w Polsce i Europie Środkowowschodniej potrzebie analizowania zachodzących w kulturze przemian w szerszej, nieantropocentrycznej perspektywie, koncentrując się na koncepcjach filozoficznych, tekstach literackich i pracach artystycznych. W Polsce pojawia się coraz więcej tekstów kultury w nowy sposób stawiających pytanie o zwierzę oraz relacje ludzko-zwierzęce i wymagających analizy i interpretacji z perspektywy animal studies. Studia nad zwierzętami pozwalają także w nowy sposób spojrzeć na kulturę dawną, literaturę, sztukę, filozofię i postawy społeczne istniejące przed ukonstytuowaniem się studiów nad zwierzętami jako interdyscyplinarnego obszaru badań i świadomej teorii krytycznej znajdującej swoje miejsce w strukturach akademickich.

Na konferencji chcemy poruszyć problematykę statusu zwierzęcia oraz relacji między ludźmi a innymi zwierzętami jako części przemian kultury. Ważne jest dla nas, by zwierzęta nie stały się tylko tematem czy motywem, ale by tworząc teorie i konceptualizując myśli pamiętać o rzeczywistych zwierzętach, ich kondycji i miejscu w świecie, dawniej i współcześnie. Z tego między innymi względu kontekst etyczny wydaje się nie tylko nieunikniony, ale i kluczowy dla studiów nad zwierzętami. Konferencja jest interdyscyplinarna, przy czym zależy nam szczególnie na analizach, teoriach i spostrzeżeniach z obszaru nauk humanistycznych, przede wszystkim zaś tych odnoszących się do sztuki i literatury postrzeganej w kontekście filozoficznym i społecznym.

Pragniemy więc zastanowić się nad zmianami, które zachodzą w kulturze w odniesieniu do zwierząt, ale także poruszyć kwestię samej dyscypliny animal studies, jej specyfiki i perspektyw. Chcemy się zastanowić czy i jak można mówić o zmierzchu paradygmatu antropocentrycznego.

Proponujemy zastanowienie się nad następującymi zagadnieniami:

Studia nad zwierzętami w badaniach nad kulturą: –

- Posthumanizm czy humanistyka nieantropocentryczna?
- Animal studies jako nowa dziedzina nauki i jej wpływ na teorię i krytykę literatury i sztuki
- Antyगतunkowizm i jego znaczenie w krytyce kultur
- Pytanie o zwierzę i retoryka zwierzęcości: funkcjonowanie w dyskursie takich pojęć jak: zwierzę, zwierzęcość, zwierzęcy
- Krytyka środowiskowa (ekokrytyka, environmental studies) wobec zjawisk kultury a stosunek ludzi do zwierząt
- Zoografia, zoontologia, biopoetyka, antroparchiat i inne pojęcia czy nowa perspektywa badawcza?

Zmiana statusu zwierzęcia:

- Upodmiotowienie zwierząt: zwierzęta jako podmioty działań (animal agents), aktorzy nie-ludscy – współuczestniczenie zwierząt w kulturze
- Prezentowanie i reprezentowanie zwierząt; nowe sposoby przedstawiania i postrzegania istot nie-ludzkich
- Bio art w świetle bioetyki i biopolityki
- Prawa zwierząt, biopolityka, demokracja gatunków – polityczność kultury
- Animal gaze. Obserwowanie zwierząt i zmiany w sposobie ich widzenia

Relacje zwierząt ludzkich i nie-ludzkich:

- Dialektyka doświadczenia i tekstu w relacji ze zwierzętami
- Problem granicy pomiędzy człowiekiem i zwierzęciem: przekraczanie dualizmu, przewyższanie opozycji
- Filozofowie i zwierzęta: zwierzęta w teoriach filozoficznych
- Poeci i zwierzęta: zwierzęta w literaturze pięknej
- Prawa zwierząt w sztuce i literaturze

- Człowiek wobec cierpienia i śmierci zwierzęcia. Zwierzę wobec cierpienia i śmierci
- Międzygatunkowe próby zbliżenia. Kontakt cielesny i psychiczny w relacjach ludzi i innych zwierząt
- Ludzkie przestrzenie zwierząt: zoo, cyrk, hodowla, laboratorium
- Mięso w kulturze, mięso i jego konotacje, mięsność a męskość
- Miejsce zwierząt w teoriach ekofeministycznych
- Pojęcie holokaustu zwierząt – jego rozumienie i obrazowanie

Pragniemy zaprosić przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych do zastanowienia się nad zaproponowanymi przez nas zagadnieniami, pozostając otwarte na propozycje innych tematów, wpisujących się w koncepcję projektu.

Projekt „**Znaczenie studiów nad zwierzętami dla badań nad kulturą w Polsce**” ma na celu rozwijanie studiów nad zwierzętami w Polsce i całym regionie Europy Środkowo-Wschodniej, w szczególności w badaniach nad kulturą, jak również integrację środowisk polskich i zagranicznych badaczy zajmujących się animal studies. Celem konferencji jest m. in. zapoznanie polskich badaczy z osiągnięciami i spostrzeżeniami poczynionymi przez badaczy z krajów anglojęzycznych, w których studia nad zwierzętami są najbardziej rozwinięte oraz funkcjonują w strukturach instytucji akademickich. Zależy nam jednak także, by uczestnicy z zagranicy zapoznali się z wynikami badań, teoriami i tekstami kultury, w szczególności dziełami literatury i sztuki autorstwa polskich naukowców i twórców.

W języku wyraża się myśli, więc jest on szczególnie ważny dla nauk humanistycznych. Ma on znaczenie w badaniu tekstów kultury, zwłaszcza literackich i poetyckich. Studia nad zwierzętami rozwinęły się z anglojęzycznym kręgu kulturowym, angielski jest również językiem międzynarodowym. Mimo to anglocentryczność większości wydarzeń poświęconych animal studies wydaje nam się pewnym ograniczeniem w rozwijaniu studiów nad zwierzętami w Polsce i całym regionie Europy Środkowowschodniej, postaramy się, by konferencja była dwujęzyczna, tłumaczona symultanicznie. Chciałbyśmy, żeby głównymi językami konferencji były angielski i polski, przewidujemy także tłumaczenie wystąpień plenarnych w języku francuskim na polski i angielski.

Wśród zaproszonych gości, którzy potwierdzili wystąpienie na konferencji znaleźli się:

Prof. Steve Baker (University of Central Lancashire), historyk sztuki, krytyk i teoretyk sztuki w perspektywie animal studies, artysta, autor wielu książek o zwierzętach we współczesnej sztuce, ostatnio wydał *Artist Animal*.

Dr hab. Monika Bakke (Uniwersytet Adama Mickiewicza, Poznań), filozofka, teoretyczka i badaczka posthumanizmu i bio-artu, autorka wielu tekstów o zwierzętach z perspektywy filozoficznej, etycznej i biotechnologicznej. Ostatnio wydała: *Bio-transfiguracje. Sztuka i estetyka posthumanizmu*.

Prof. Przemysław Czapliński (Uniwersytet Adama Mickiewicza, Poznań), literaturoznawca, zajmuje się literaturą współczesną i krytyką literacką, autor m.in. książki *Polska do wymiany: Późna nowoczesność i nasze wielkie narracje*.

Dr hab. Izabela Kowalczyk, prof. WSNHiD (Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa, Poznań), historyczka sztuki, krytyczka i teoretyczka kultury i feminizmu, specjalistka od polskiej sztuki krytycznej, ostatnio wydała *Podróż do przeszłości*. Interpretacje najnowszej historii w polskiej sztuce krytycznej, autorka tekstów o posthumanistycznych wątkach w sztuce.

Prof. Dominique Lestel (Ecole normale supérieure, Paryż), filozof, autor wielu książek na temat relacji człowieka i zwierząt, m.in. *L'Animal est l'avenir de l'homme*, gość konferencji *Minding Animals* 2012.

Dr Robert McKay (University of Sheffield), literaturoznawca, zajmuje się reprezentacją zwierząt i relacją do kwestii etycznych, autor wielu tekstów na ten temat, ostatnio zredagował wspólnie z Susan McHugh specjalny numer "Antennae" dotyczący zwierząt, literatury i sztuk wizualnych.

Dr Jessica Ullrich (University of Nürnberg oraz Kunstpalais in Erlangen, Niemcy), historyczka sztuki, prekursorka animal studies w badaniach nad sztuką w Niemczech, redaktorka "Tierstudien", redaktorka książki *Ich, das Tier. Tiere als Persönlichkeiten in der Kulturgeschichte*, reprezentantka *Minding Animals Germany*.

Rada naukowa konferencji:

prof. Grażyna Borkowska (Instytut Badań Literackich PAN)

dr hab. Andrzej Gniazdowski, prof. nadzw. (Instytut Filozofii i Socjologii PAN)

dr hab. Joanna M. Sosnowska, prof. nadzw. (Instytut Sztuki PAN)

Podczas przerw w konferencji będzie serwowana kawa z mlekiem sojowym oraz wegańskie przekąski. Nie ma opłaty konferencyjnej.

Zapraszamy do nadsyłania zgłoszeń na konferencję zawierających abstrakt referatu (ok. 1500 znaków) oraz krótką notę biograficzną (400-700 znaków) do dnia **31.10.2013** na adres **animalstudies.pl@gmail.com**.

Publikacja

Efektom konferencji i wystawy będzie dwujęzyczna (polsko-angielska) recenzowana książka stanowiąca połączenie publikacji pokonferencyjnej z katalogiem wystawy.

Ecce Animalia

W programie konferencji przewidziana jest wycieczka do **Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku** w celu zwiedzenia wystawy sztuki współczesnej "Ecce Animalia". W wystawie, poświęconej zwierzęcej podmiotowości i indywidualności oraz relacjom między ludźmi a innymi zwierzętami wezmą udział artyści z Polski i zagranicy, tworzący rzeźby, obrazy, filmy, instalacje i obiekty.

Szczegółowe informacje dotyczące konferencji i wystaw będzie można znaleźć na stronie <http://animalstudies.ibl.waw.pl/>

Pozdrawiamy!

Anna Barcz i Dorota Łagodzka

Ecce animalia

Muzeum Rzeźby Współczesnej, Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku

8 marca – 15 czerwca 2014

wernisaż: 8 marca, godz. 14.00

Międzynarodowa, zbiorowa wystawa poświęcona zwierzęcej podmiotowości i indywidualności oraz relacjom między ludźmi a zwierzętami.

Zwierzę funkcjonowało w sztuce zawsze, już od prehistorycznych malowideł naskalnych i figurek z brązu. Jest więc jednym z pierwszych tematów w historii sztuki. W późniejszych epokach występowało w obrębie tradycyjnej ikonografii jako symbol, atrybut, dekoracja, element krajobrazu, w martwych naturach, scenach polowań, rzadko jednak samo w sobie lub ze względu na siebie.

Obecnie mówi się o tzw. zwrocie zwierzęcym w sztuce – a także szerzej, w kulturze i społeczeństwie – niekiedy wiązanym z pojęciem posthumanizmu. Można zaobserwować nowe podejście do zwierząt w sztuce, zapoczątkowane w latach 60. i 70. XX w. Przejawia się ono większą ilością wizerunków zwierząt oraz nowymi formami ich obecności w sztuce, a także podejmowaniem przez artystów nowej problematyki związanej ze zwierzęcą podmiotowością i indywidualnością oraz złożonością stosunków pomiędzy ludźmi a pozostałymi gatunkami zwierząt. Sztuka staje się częścią dyskursu *animal studies*, w tym krytycznej analizy dotychczasowego, tradycyjnego podejścia do zwierząt, zarówno w samej sztuce, jak i w problematyce pozaartystycznej.

Wystawie towarzyszy międzynarodowa konferencja naukowa *Zwierzęta i ich ludzie. Zmierzch antropocentrycznego paradygmatu?*, organizowana przez Instytut Badań Literackich PAN, która odbędzie się w Warszawie pod patronatem Animals & Society Institute, Minding Animals International oraz Institute for Critical Animal Studies.

Podczas otwarcia wystawy Artur Malewski wykona performance.

kuratorzy: Dorota Łagodzka i Leszek Golec

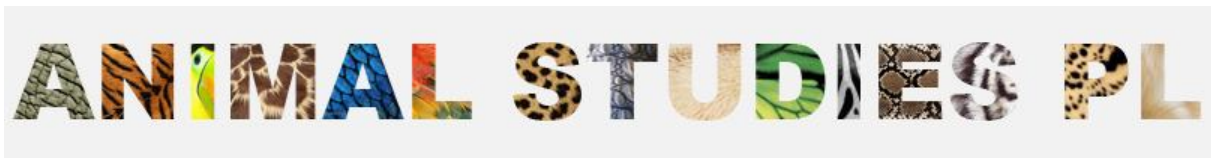
współpraca: Anna Barcz (IBL PAN)

Artyści:

Magdalena Abakanowicz, Steve Baker, Basia Bańda, Kuba Bąkowski, Jan Antoni Biernacki, Mary Britton-Clouse, Cheto Castellano, Beata Czapska, Tatiana Czekalska & Leszek Golec, Józef Gott, Wiktor Górka, Justyna Górowska, Małgorzata Gurowska, Kathy High, Antoni Kenar, Piotr Kurka, Czesław Makowski, Artur Malewski, Jarosław Modzelewski, Stanisław Kazimierz Ostrowski, Antoni Janusz Pastwa, Adam Procki, Józef Robakowski, Zygmunt Rytka, Filip Sadowski, Angela Singer, Tomasz Skórka, Adam Smolana, Andrzej Szarek, Marek Targoński, Tomasz Tatarczyk, Jerzy Truszkowski

<http://www.rzezba-oronsko.pl>

<http://animalstudies.ibl.waw.pl>

International Academic Conference

Animals and Their People.

The Fall of the Anthropocentric Paradigm?

12-14 March 2014

Warsaw, Poland

Organizer of the conference:

The Institute of Literary Research of the Polish Academy of Science

The Conference is funded from the grant of:

National Science Centre

Conference partners are:

Le Centre de civilisation française et d'études francophones (CCFEF) de l'Université de Varsovie

Faculty of "Artes Liberales" at the University of Warsaw

Centre of Polish Sculpture in Orońsko

Minding Animals International

Patronage:

Animals and Society Institute

Institute for Critical Animal Studies

In the recent years an interest in the animal studies has been growing, especially its various impactive contexts for contemporary culture studies. The conference "Animals and their people" answers the needs, that has just been starting in Poland and Central Eastern Europe countries, to analyse these transformations in the broader, non-anthropocentric perspective of culture transitions, focusing on philosophical, literary texts, artworks in their reference to actual animal problems. We have a lot more culture texts that pose the question of the animal and ask about human-animal relations anew; they need to be analysed and interpreted from animals studies perspective. Animal studies approach enables also looking at older cultures, literatures, artworks, philosophy, and social attitudes before animal studies has constituted themselves as interdisciplinary field of research and independent critical theory, finding its path in academic institutions.

At the conference we would like to raise such issues as the status of the animal and relations between human and non-human animals as a part of deeper culture transformations. It is important for us that animals are not only subjects or motifs, rather motives, so in creating a theory or thinking conceptually we would like to remember about real animals, their situation in the world now and in the past. This is one of the reasons why the ethical context is not only

difficult to avoid but crucial for animal studies. The conference is interdisciplinary, however, what we find especially missing are analyses, theories, and interpretations in humanities, particularly those referring to art and literature seen from philosophical and social points.

We would like, then, to ponder upon changes that are visible in culture in relation to animals, and simultaneously, reflect on the sole issue of a discipline that animal studies create: its specificity and its perspectives; if and how we can speak of the fall of anthropocentric paradigm.

We propose to reflect on the following issues:

▪ **Animal studies in culture studies:**

- Posthumanism or non-anthropocentric humanism?
- *Animal studies* as a new research field and its impact on the literary and art theory and criticism
- Antispeciesism and its meaning for culture critique
- The question of the animal and the rhetoric of animality: functionality of the animal terms in the discourse
- Environmental criticism (ecocriticism, *environmental studies*) toward culture phenomena and human relations with animals
- Zoography, zoontology, biopoetics, anthroparchy, and other notions or a new research perspective?
- Critical animal studies

▪ **The change of animal status:**

- Animals as subjects: animal agents, nonhuman actors – animal creation and participation in culture
- Presenting and representing animals; new ways in depicting and perceiving nonhuman creatures
- Bio art in the light of bioethics and biopolitics
- Animal rights, biopolitics, democracy of species – culture and politics
- *Animal gaze*. Observing animals and changes in the way they present themselves

▪ **Human and non-human animal relations:**

- Dialectics of experience and text in relating to animals
- The problem of the human-animal border: transgressing duality, overcoming oppositions
- *Philosophers and animals*: animals in philosophical reflection
- *Poets and animals*: animals in literature
- Animal rights in art and literature
- A man in the face of animal suffering and death. An animal toward suffering and death
- Interspecies attempts to get closer. A bodily and psychic contact in human and nonhuman animals relation

- Humans' animal spaces: zoo, circus, kennel, laboratory, slaughterhouse, farm, house
- Meat in culture, meat and its connotations, meat affirmation and masculinity
- The place of animals in the ecofeminist stands
- The concept of animal holocaust – its understanding and illustrations

We would like to invite representatives from different research fields to discuss initiated issues or find their own approach, especially those that correspond with our project aims. The project on “The importance of animal studies for culture studies in Poland” is aimed at developing animal studies in Poland and in the whole region of Central Eastern Europe, especially in culture studies, but also integrating Polish and foreign academic circles and researchers engaged in animal studies. The conference is focused on introducing Polish academics to works and achievements of scholars from Western Europe where animal studies are far more developed and they function on the academy. We would also like to interest foreign researchers with our work, theories and culture texts, mainly from literature and art.

We express ourselves in language that is especially important for humanities. It is meaningful when we study culture texts: literary and poetic. Animal studies have developed in English-speaking culture, and English is also an international language, although anglocentrism of most events connected with animal studies seem to us limiting the idea to spread it into the world, to such countries as Poland and other CEU countries. Therefore, we will do our best to make the conference bilingual, simultaneously translated. Thus, we hope that the main conference languages will be English and Polish. The French plenary speakers will be translated into Polish and English.

Among invited speakers to the conference who confirmed their appearance and presentations are:

Prof. **Steve Baker** (University of Central Lancashire), an art historian, art critic and theoretician of art in animal studies perspective, artist, author of numerous books on animals in contemporary art. He has published recently *Artist Animal*.

Prof. **Monika Bakke** (Adam Mickiewicz University, Poznań), a philosopher, theoretician interested in posthumanism and bio-art, the author of many texts about animals from philosophical, ethical and biotechnological perspective. She has published recently *Bio-transfiguracje. Sztuka i estetyka posthumanizmu* [Biotransfigurations. The art and aesthetics of posthumanism].

Prof. **Przemysław Czapliński** (Adam Mickiewicz University, Poznań), a literary critic, interested in contemporary literature, one of his book is *Polska do wymiany: Późna nowoczesność i nasze wielkie narracje* [Poland for exchange: late modernity and our big narrations].

Prof. **Izabela Kowalczyk** (Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa, Poznań), an art historian, art critic, culture and feminism theoretician, specialised in Polish critical art. She has published recently *Podróż do przeszłości. Interpretacje najnowszej historii w polskiej sztuce krytycznej* [Journey to the past. The newest history in Polish critical art: interpretations], interested in posthumanism threads in art.

Prof. **Dominique Lestel** (Ecole normale supérieure, Paris), a philosopher, author of numerous books on human-animal relation, for example, *L'Animal est l'avenir de l'homme*, guest of Minding Animals 2012 conference.

Dr **Robert McKay** (University of Sheffield), a literary scholar, his research focuses on the representation of animals and animal ethics, author of many articles. He has recently edited with Susan McHugh a special number of *Antennae* 24 (2013) - "Literary Animals Look".

Dr **Jessica Ullrich** (University of Nürnberg and Kunstpalaais in Eralngen, Germany), an art historian, precursor of animal studies in art studies in Germany, an editor of *Tierstudien*, editor of a book *Ich, das Tier. Tiere als Persönlichkeiten in der Kulturgeschichte*, representative of Minding Animals Germany.

Conference Academic Advisory Board:

Prof. Grażyna Borkowska (Institute of Literary Research of The Polish Academy of Sciences)

Prof. Andrzej Gniazdowski (Institute of Philosophy and Sociology of The Polish Academy of Sciences)

Prof. Joanna M. Sosnowska (Institute of Art of The Polish Academy of Sciences)

During the breaks at the conference there will be coffee with soy milk and vegan snacks served. There is no conference fee.

We encourage to apply for the conference by sending us an abstract in Polish or in English (about 1500 signs) of the presentation planned for 20 minutes and a short biographical note (400-700 signs) until 31.10.2013 to animalstudies.pl@gmail.com.

Publication

The result of the conference and exhibition will be a bilingual (Polish-English), book-reviewed conference publication, designed as a combination of articles with the catalog of the exhibition.

Ecce Animalia

During the conference will be held an optional excursion to the Museum of Contemporary Sculpture in Orońsko (over 100 km from Warsaw) to visit the contemporary art exhibition "Ecce Animalia" focused on animals' subjectivity and individuality. The exhibition will be attended by artists from Poland and other countries, who create sculptures, paintings, photographs, videos, installations and objects.

All further informations about the conference and exhibition can be found on the website <http://animalstudies.ibl.waw.pl/>

Warm regards,

Anna Barcz & Dorota Łagodzka

During the third day of the conference will be held an optional excursion to the Museum of Contemporary Sculpture in Oronsko to visit the exhibition:

Ecce animalia

Museum of Contemporary Sculpture, Centre of Polish Sculpture in Oronsko

8th March – 15th June 2014

opening: 8th March, 2 PM

Ecce animalia is an international exhibition of contemporary art focusing on animal subjectivity and individuality as well as the relationships between people and animals.

Animals have functioned in human image-making since prehistoric rock paintings and the earliest carvings on tusks and antlers. That is why they are one of the first subjects in the history of art. In later epochs animals appeared within traditional iconography as symbols, attributes, decorations, landscape elements, in hunting scenes and in still-life paintings. Rarely did they appear because of their importance or for their own sake.

More recently art has undergone a so-called animal turn which takes into account social and cultural shifts and extends to the notion of posthumanism. A new approach to animals in art which began in the 1960s and 1970s manifested a growing interest in animals as living creatures rather than symbols, a greater number of animals' images, and new ways of presenting animals. Artists now engage with issues connected with animal subjectivity, individuality and the complexity of relations between people and other animals. Art participates in the animal studies discourse and – as a part of it – critical analyses of the traditional approach to animals in art, as well as in non-artistic issues.

The exhibition accompanies an international academic conference entitled *Animals and Their People. The Fall of the Anthropocentric Paradigm?* organized by the Institute for Literary Research of the Polish Academy of Sciences, with the patronage of Animals & Society Institute, Minding Animals International and the Institute for Critical Animal Studies.

During the exhibition opening there will a performance by Artur Malewski.

curated by Dorota Łagodzka and Leszek Golec

cooperation: Anna Barcz (IBL PAN)

Artists:

Magdalena Abakanowicz, Steve Baker, Basia Bańda, Kuba Bąkowski, Jan Antoni Biernacki, Mary Britton-Clouse, Cheto Castellano, Beata Czapska, Tatiana Czekalska & Leszek Golec, Józef Gott, Wiktor Górka, Justyna Górowska, Małgorzata Gurowska, Kathy High, Antoni Kenar, Piotr Kurka, Czesław Makowski, Artur Malewski, Jarosław Modzelewski, Stanisław Kazimierz Ostrowski, Janusz Antoni Pastwa, Adam Procki, Józef Robakowski, Zygmunt Rytka, Filip Sadowski, Angela Singer, Tomasz Skórka, Adam Smolana, Andrzej Szarek, Marek Targoński, Tomasz Tatarczyk, Jerzy Truszkowski

<http://www.rzezb-orsko.pl>

<http://animalstudies.ibl.waw.pl/uk>